

ИНДИКАТОРИ ЗА БЕДНОСТ И СОЦИАЛНО ВКЛЮЧВАНЕ В ОБЛАСТ СЛИВЕН ПРЕЗ 2017 ГОДИНА

Индикаторите за бедност и социално включване са част от общите показатели на Европейската общност за проследяване на напредъка на страните в борбата с бедността и социалната изолация. Основен източник на статистически данни за пресмятане на общите индикатори е ежегодно провежданото Наблюдение на доходите и условията на живот (EU-SILC).

През 2017 г., линията на бедност общо за страната е 351.08 лв. средномесечно на лице от домакинство. При този размер на линията под прага на бедност са били 1 665.3 хил. лица или 23.4% от населението на България.

Данните от изследването позволяват изчисляване на линия на бедност за всяка област. Приложен е същия метод както при линията на бедност на национално ниво – 60% от средния общ разполагаем нетен доход на домакинствата в рамките на областта. За 2017 г. в област Сливен размерът на линията на бедност е 237.67 лв. средномесечно на лице от домакинство, като под прага на тази линия е живяло 28.2% от населението на областта.

През 2017 г. най-ниската линия на бедност се наблюдава в областите Видин и Пазарджик – съответно по 234 лв., а най-високата – в област София (столица) (511 лв.), следвана от областите Габрово (399 лв.) и Стара Загора (396 лева).

Най-висок е относителният дял на бедните в областите Кърджали – 29.1, Сливен – 28.2%, Шумен – 25.8% и Бургас – 25.7%. Най-нисък е относителният дял на бедните в областите Благоевград – 13.5%, Плевен – 14.8%, и Разград – 15.7%.

Спрямо предходната година размерът на линията на бедност за област Сливен се понижава с 4.2%, а относителният дял на бедното население – с 3.2 процентни пункта. В областта относителният дял на бедност при мъжете е 30.1%, а при жените – 26.4%. Разликата в равнищата на бедност по пол е 3.7 процентни пункта при 3.1 пункта за страната. В сравнение с предходната година, относителният дял на бедност при мъжете в област Сливен се увеличава с 0.2 процентни пункта, а при жените намалява с 6.4 процентни пункта.

Системата за социална защита има съществено значение за редуциране на бедността. Данните за 2017 г. на национално ниво показват, че ако в доходите на домакинствата се включат доходите от пенсии, но се изключат останалите социални трансфери, равнището на бедност се повишава от 23.4% до 29.2%, или с 5.8 процентни пункта за страната, а за област Сливен равнището на бедност се повишава от 28.2% до 41.2% или с 13.0 процентни пункта. Съответно при изключване на пенсиите и останалите социални трансфери равнището на бедност за областта нараства до 53.3% или с 25.1 процентни пункта.

Поляризацията на населението в област Сливен по доход, измерен чрез съотношението на доходите между бедните и богатите слоеве на обществото за 2017 г. показва, че най-бедните 20% в областта имат 13.0 пъти по-нисък доход от най-богатите 20%, като спрямо 2016 г. поляризацията е по-слабо изразена. Във връзка с поставените цели по ключови сегменти от стратегията "Европа 2020" от изследването на доходите и условията на живот се изчислява комбиниран показател за регулярен мониторинг на напредъка на страните при изпълнение на националните подцели. Показателят включва лица, живеещи в риск от бедност, с материални лишения и в домакинства на безработни или с нисък интензитет на икономическа активност. За област Сливен индикаторът сочи, че 92.2 хил. лица, или 48.5% от населението на областта се нуждае от специални грижи за

справяне с бедността, социалното разслоение и изключването от активна трудова дейност. От тях 45.2 хил. души са мъже, а 47.0 хил. са жени. Спрямо 2016 г. този показател се е понижил с 0.4%.

Методологични бележки

Наблюдението за доходите и условията на живот (EU-SILC) като част от Европейската статистическа система (ESS) се осъществява по единна методология, определена с Регламент № 1177/2003 на Европейския парламент и на Съвета, и осигурява информация за моментното състояние (cross-sectional data) и от повторени във времето (longitudinal data) изменения в доходите, равнище и структура на бедността и социалната изолация. Целевата съвкупност в изследването (EU-SILC) са всички обикновени домакинства и техните членове, живеещи на територията на страната в момента на наблюдение. Лицата, живеещи в колективни домакинства и в институции, са изключени като цяло от целевата съвкупност.

До 2015 г. изследването се провежда върху 4-годишен ротационен панел от обикновени домакинства. Размерът на извадката за всяка година в панела е около 7 300 адреса/обикновени домакинства, разпределени във всички области на страната. Освен домакинството, попаднало в извадката, обект на наблюдение са и всички негови членове на 16 и повече навършени години. Извадката се състои от четири ротационни групи, като всяка година една от ротационните групи отпада от наблюдението и се заменя с нова. От 2015 г. с финансовата подкрепа на Европейската комисия се проследяват домакинствата от 9-а и 10-а ротационна група съответно за пета и шеста вълна на участие. Размерът на извадката за 2016 г. включва 8 600 домакинства от 6 ротационни групи от всички области на страната.

Този ротационен модел на извадка осигурява два типа данни:

- Моментни (данни от текущата година на наблюдение);
- Лонгитудинални (данни за домакинствата, участвали в поне две последователни години).

Наблюдението се провежда с два типа анкетни карти:

- Въпросник за домакинството;
- Индивидуална анкетна карта за всяко лице от домакинството на 16 и повече години.

Основни понятия

Линия на бедност

За изследване на равнището на бедност в методологията на Евростат се използва общ разполагаем нетен доход. Линията на бедност представлява 60% от средния общ разполагаем нетен доход на еквивалентна единица.

Еквивалентни скали

За пресмятане на индикаторите за бедност и социално включване се използва общ разполагаем нетен доход на еквивалентна единица. Поради различния състав и брой лица в домакинствата се прилагат еквивалентни скали. Използва се модифицираната ОЕСД скала, според която първият възрастен на 14 и повече години получава тегло единица, вторият възрастен на 14 и повече години получава тегло 0.5 и всяко дете под 14 години получава тегло 0.3. Теглата се присъждат на всеки член на домакинството и се сумират, за да се получи еквивалентен размер на домакинството. Общият разполагаем нетен доход за всяко домакинство се разделя на неговия еквивалентен размер и се формира общ разполагаем нетен доход на еквивалентна единица.

Претегляне на данните

Базата данни за всяка страна съдържа различен тип тегла:

- Домакинско тегло (целева променлива DV090) за получаване на действителния брой обикновени домакинства в страната;

- Персонално тегло (целева променлива RB050) за получаване на действителния брой лица на територията на страната;

- Персонално тегло за всеки член на домакинството на 16 и повече години (целева променлива RB040) за получаване на броя на лицата на 16 и повече години на територията на страната.

При изчисляване на индикаторите за бедност се използва персоналното тегло (RB050), тъй като статусът на бедност се изчислява на индивидуално ниво и целевата група се отнася към цялото население, живеещо в обикновени домакинства. За някои от индикаторите, фокусирани върху лицата на 16 и повече години (например „относителен дял на работещите бедни“), се използва персонално тегло за лицата на 16 и повече години (RB040).

При изчисляване на индикаторите теглата се коригират с претеглящ фактор за отразяване на липсващите случаи в изследването (RB050a).

Повече информация за индикаторите за бедност и социално включване може да бъде намерена на интернет страницата на НСИ в рубриката „Социално включване и условия на живот“.